

**MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN
LAUSUNTO 16/2009 vp**

Hallituksen toimenpidekertomus vuodelta 2008

Perustuslakivaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 1 päivänä huhtikuuta 2009 lähettänyt hallituksen toimenpidekertomuksen vuodelta 2008 (K 1/2009 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi perustuslakivaliokuntaan ja ulkoasiainvaliokuntaan ja samalla määrännyt, että pysyvien erikoisvaliokuntien on annettava asiasta lausunto perustuslakivaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- maatalousneuvos Kirsi Heinonen, ylitarkastaja Jussi Laanikari, elintarviketurvallisuusjohtaja Veli-Mikko Niemi, talousylitarkastaja Heikki Piiparinen, erityisasiantuntija Taina Sahin ja erityisasiantuntija Marja Savonmäki, maa- ja metsätalousministeriö
- ylitarkastaja Atro Virtanen, Elintarviketurvallisuusvirasto Evira
- toimitusjohtaja Lauri Juola, Siemenperuna-keskus.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Maa- ja metsätalousvaliokunta rajaa lausuntonsa kertomuksen eräiden lausumien käsittelemiseen.

Yksityiskohtaiset kannanotot

Laki maitohygienialain 23 §:n muuttamisesta

(HE 25/1995 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta)

Eduskunta edellytti 19.6.1995, että hallitus ryhtyy välittömästi toimenpiteisiin ympäristöterveydenhuollon maksujärjestelmiä, päätösvallan

siirtoa, oikeusturvaa ja pakkotoimia koskevan säännösten yhdenmukaistamiseksi.

Valiokunnan kannanotto

Valiokunta viittaa uudistuneen lainsäädännön osalta siihen, mitä asiasta on kertomuksessa todettu. Uudistuneen lainsäädännön lisäksi säädosvalmistelua on tiivistetty keskittämällä elintarvikelainsäädäntöasiat maa- ja metsätalousministeriöön 1.1.2008 lukien. Myös lainsäädännön toimeenpanon ohjaus on keskitetty 1.5.2006 toimintansa aloittaneelle Elintarviketurvallisuusvirasto Eviralle.

Valiokunta katsoo, että lausuma voidaan poistaa.

Perunan rengasmätä

(HE 87/1995 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta)

Eduskunta edellytti 7.11.1995, että maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnössä (MmVM 41/1994 vp) ja maa- ja metsätalousministeriön 13.10.1995 päivätyssä selvityksessä esitetyt toimenpiteet, niitä tarpeen vaatiessa vielä tehostaen, toteutetaan välittömästi pyrkimyksenä luoda Suomesta rengasmädästä vapaa alue kolmesa vuodessa.

Valiokunnan kannanotto

Kertomuksessa asiasta esitetyn lisäksi valiokunta toteaa, että siemenperunan tuonti muista maista Suomeen on merkittävää ja lisää riskiä vaarallisten kasvintuhoajien tulosta tuotantoalueellemme. Piilevänä esiintyvää rengasmätää ei markkinavalvonnan tarkastuksissa aina voida varmasti todeta. Lisäviljelyksessä bakteerimäärät kasvavat ja saastunta tulee esiin. Rengasmätätapausten alkuperän jäljittäminen onkin valvontaviranomaiselle suuri haaste tulevana vuosiina. Nykytilan säilyttäminen taudin suhteen edellyttää jatkuvaa valpautta ja yhteistyötä niin valvonnalta, viljelijöiltä kuin kaikilta peruna-alalla toimivilta tahoiltakin.

Valiokunta pitää lausumaa edelleen tarpeellisenä. Samalla valiokunta korostaa niin ruoka- kuin teollisuusperunankin (mm. tärkkelystuotanto) suurta merkitystä osana maamme maataloustuotantoa.

Siemenhuollon toimivuuden ja siemenen perinnöllisen monimuotoisuuden turvaaminen

(HE 45/2000 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta)

Eduskunta edellytti 15.6.2000, että hallituksen tulee vaikuttaa EU:n komissioon siten, että komissio tekee ehdotuksen, joka mahdollistaa toimenpiteet maamme siemenhuollon toimivuuden ja Suomen oloissa käyttökelpoisen siemenen perinnöllisen monimuotoisuuden turvaamiseksi si-

ten kuin eduskunta on jo aikaisemmin edellyttänyt.

Eduskunta edellytti, että yhteisötasolla käytössä olevan kokeilutoiminnan puitteissa myös Suomessa mahdollistetaan alemman asteen säännöksillä irtotavarana toimitettavan kylvösiemenen markkinointi.

Valiokunnan kannanotto

Valiokunta toteaa jälkimmäisen lausuman osalta kertomuksesta käyvän ilmi, että Suomessa irtotavarana toimitettavan kylvösiemenen markkinointi on mahdollistettu siemenkauppalailla (728/2000) ja sen nojalla annetulla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella viljakasvien siemenkaupasta (109/2000), jossa säädetään yksityiskohtaisesti irtotavarana myytävästä siemenestä ja irtotavaramyyntiä koskevista vaatimuksista (10 §). Valiokunnalle toimitetussa selvityksessä on todettu, että markkinointivuonna 2007/2008 irtotavarana toimitettiin kylvösiementä 77 848 kg.

Valiokunta toteaa, että kertomuksen kyseisessä kohdassa jälkimmäisenä oleva lausuma voidaan poistaa. Samalla valiokunta korostaa sitä, että irtotavarana toimitettavan kylvösiemenen markkinoinnin tulee jatkossakin olla mahdollista.

Hukkakauran torjunnan tehostaminen

(HE 50/2001 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta)

Eduskunta edellytti 10.12.2001 hukkakauran torjunnan tehostamiseksi, että valtion talousarvioesityksessä osoitetaan vuosittain riittävät varat niin hukkakauran valvontatoimenpiteisiin kuin hukkakauran torjunnasta aiheutuvien kustannusten korvaamiseenkin ja että hukkakauran torjunnassa vallitsevasta tilanteesta maassamme toimitetaan vuosittain selvitys eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle.

Valiokunnan kannanotto

Valiokunnalle toimitetusta selvityksestä on käynyt ilmi, että vuonna 2008 voimakkaan hukka-

kaurasaastunnan peltopinta-ala oli 5 838 hehtaaria. Hukkakauran saastuttama kokonaispeltopinta-ala oli suuri, 324 208 hehtaaria. Vuonna 2007 hukkakauran saastuttamien peltojen kokonaispinta-ala oli 321 000 hehtaaria. Siten saastunut ala on kasvussa.

Valiokunnalle toimitetussa selvityksessä on todettu, että hukkakauran torjuntatoimien tehokkuuden mittaamiseksi Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskukselta (MTT) on tilattu hukkakauran torjuntatoimien kustannus-hyötyanalyysi.

Viitaten edellä esitettyyn valiokunta pitää välttämättömänä, että hukkakauran torjuntaa tehostetaan.

Valiokunta pitää lausumaa tarpeellisena.

Siemenperunakeskus

(HE 70/2002 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta)

1. Eduskunta edellytti 17.6.2002, että nykyisin Siemenperunakeskuksella olevaa tehtävää tutkia ja kehittää korkealaatuisen siemenperunan tuotantotekniikkaa nimenomaan Suomen pohjoisiin oloihin sopivaksi tulee jatkaa Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen Ruukin tutkimusasemalla ja että valtion talousarviossa osoitetaan vuosittain perunanviljelyä koskevaan tutkimus- ja kehitystoimintaan riittävät määrärahat.

2. Eduskunta edellytti, että Siemenperunakeskusta osakeyhtiöksi muutettaessa maamme huoltovarmuus perunantuotannon osalta turvataan muun muassa siten, että valtio säilyttää osakkuutensa yhtiössä niin kauan kuin yhtiön kansallisen huoltovarmuuden takaavien toimintatavoitteiden saavuttamisen varmistaminen sitä edellyttää.

Valiokunnan kannanotto

Kertomuksessa on todettu, että Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen (MTT) tulosopimuksessa määritellään vuosittain maa- ja elin-

tarviketalouden tutkimuksen painopistealueet ja tärkeimmät tutkimuskohteet. Suomen Siemenperunakeskus Oy:n (Siemenperunakeskus) keskeisenä toimintana on puhtaan ja terveen siemenaineiston ylläpito- ja tuotantotoiminta. Käytännössä tämä tarkoittaa yli 30:n eri perunalajikkeen ylläpitoa ja tuottamista eri tarkoituksiin. Yhtiöön liittyy strateginen intressi varmistaa terveen, kotimaisen siemenperunan ylläpito ja tuotantotoiminta. Tällä on oleellinen merkitys sekä huoltovarmuuden että koko perunaelinkeinoon säilymisen kannalta. Kotimaisen ruokaperunan jalostustoiminnan hiipuessa korostuu tarve Siemenperunakeskuksen tyyppiselle toimijalle, joka pystyy tarvittaessa käynnistämään laajan siemenaineiston ylläpito- ja tuotantotoiminnan.

Kertomuksesta käy ilmi, että Siemenperunakeskuksen osakassopimuksessa valtio sitoutui siihen, ettei se myy omistamastaan 22 prosentin osuudesta osakkeita ennen 1.9.2007. Toistaiseksi valtio ei ole myynyt osakkuuttaan. Kertomuksessa on edelleen kiinnitetty huomiota siihen, että valtioneuvoston asetuksen (344/2003) mukaan on mahdollista maksaa korvausta kansallisesti tärkeiden peltokasvien jalostustyöstä, mutta myös kantasiementuotannosta. Huoltovarmuuskeskus on rahoittanut Siemenperunakeskuksen kantasiementuotantoa.

Valiokunta pitää lausumia edelleen tarpeellisina. Viitaten edellä esitettyyn valiokunta pitää välttämättömänä, että valtion omistusosuus Siemenperunakeskuksessa säilyy jatkossakin.

Yhteenveto

Valiokunta toteaa, että kertomuksesta voidaan poistaa seuraavat lausumat:

- Laki maitohygienialain 23 §:n muuttamisesta (HE 25/1995 vp — EV 28/1995 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta), lausuma.
- Siemenhuollon toimivuuden ja siemenen perinnöllisen monimuotoisuuden turvaaminen (HE 45/2000 vp — EV 88/2000 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta), jälkimmäinen lausuma.

MmVL 16/2009 vp — K 1/2009 vp

Lausunto

Lausuntonaan maa- ja metsätalousvaliokunta esittää,

että perustuslakivaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 16 päivänä kesäkuuta 2009

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jari Leppä /kesk	Klaus Pentti /kesk
vpj.	Pertti Hemmilä /kok	Petri Pihlajaniemi /kok
jäs.	Lasse Hautala /kesk	Erkki Pulliainen /vihr
	Hannu Hoskonen /kesk	Arto Satonen /kok
	Anne Kalmari /kesk	Katja Taimela /sd
	Johanna Karimäki /vihr	Pekka Vilkuna /kesk
	Lauri Kähkönen /sd	vjäs. Timo Kaunisto /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius.